

**Сайддыга
олук уурбут
книжот**

**Г.Г. Попов
60 сааһа**

2

**“Манчаары
оонньууларын”
көрсө**

3

“Хардыы”

**СР
Ирааггелствотун
граншара**

4 5

“Чаран сипсиэрэ”

**Литературнай
балаһа**

7

Чурапчыга күн тахсар!

САҢА ОЛОХ

Чурапчы үчүгүн таһаһа

**2009 сый
Тохсунньу**

31

**КҮНЭ
СУБУОТА**

**№11-12
(9939-9940)**

ХАҤЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Кэрэ эйгэтигэр

ТЕАТР ГАСТРОЛЛАРГА ТУРУННА

РСФСР, Саха АССР народнай артыыһа П.М.Решетников аатынан Чурапчытаағы народнай театр быһыл көрөөччүтэ тахсыбыт 40-нус үбүлүүйдэх сылын бэлэтиир. Бэлэ даатанан театр быһыл В.Соллогуб “Нарын сүрэх нэдэжэ” диэн суруйууттар эдэр режиссер Алла Варламова туруорбут водевиль жанрыгар спектакльнан сезонун саҕалаабыта.

Тохсунньу 28-29 күннэригэр бу туруоруунан коллектив театры торуттээбит Петр Михайлович Решетников төрөөбүт дойдуттан, Бахсы нэһилиэгиттэн гастрольнай турун саҕалаата. Бастагы күн Бахсы, иккис күн Алаҕар нэһиликтэрин олохтоохторо сонун туруорууну көрдүлэр.

Театр мантан салгы улуу атын нэһиликтэригэр гастроллуура былаанналар. Биир улахан соруунан олунньу 18-21 күннэригэр Сунтаар улууһугар ыһтылар республикатаағы фестивалга баран кытты буолар. Бу дыһалта республика биллээх, улахан ситиһинэрдээх народнай, профессиональной драматической коллективтара кэлээри ох курдук оносто сыһыаллар. Чурапчытаағы театр бу туруорууттар өссө саҕаны киллэрэргэ күнүтэ үлэлээр. Ол курдук, хас биирдии персояж ырыатын уһултарыаҕа, уопсай үгүсүнү туруорууга улахан үлэ саҕаланна.

Мантан саас драматической коллективтары көрүү республикатаағы конкурса Таатта улууһугар ыһтылар былаанналар. Оһуо Чурапчы театры “Олох дьэбэрэтэ” диэн режиссер Алла Варламова туруорууттан кыттыахтаах.

Оксана ЖИРКОВА.

ИНСТИТУТ СОНУННАРА

Россия Уөрэххэ уонна наукаҕа министрствотун 2008 сый сэттинин 28 күнүсүгү 365 №-дээх “Государственной аккредитацияны аастыт үрдүк уөрөх кыһаларыгар 2009 сылга уөрөххэ кирээлэ переченнэри чуолкайдааһын туһунан” бирикээһинэн Чурапчытаағы государственнай физкультура уонна спорт институттар кирээлэ бырабылаларга уларьыһылар кирээлэр.

Быһыл институтка туттарсар абитуриенттар 03210062 хайысканан уопсай физическай бэлэм таһынан нууҕа тыһыгар, биология уонна физикага БКӨ түмүктэринэн сүүмэрдэнэхтэрэ.

Институт СР кадрдары бэлэмнөөһүн, аһаһын Департаментын кытта ыкса сибээстээхтик үлэтиир. Сыһыата научнай кадрдары элбэтэр сыһыан Департамент институтка кири үрдүк уөрөх кыһаларын, научнай-чинчийэр институттарын магистратураларыгар уонна аспирантураларыгар целевой выстэлэри аһыар. Ол курдук, билигин Москвага физкультура, спорт уонна туризм Россиятаағы государственнай университет уонна Хабаровскайга физкультура уонна спорт Дальнай Востоктаағы государственной академия күнүсү магистратуратыгар Чурапчытаағы институт 5 выстускига үөрөнөр. Күн бүгүн 10 педагогической наука кандидаттара үүнэн таһыстылар. Кириэртэн Светлана Винокурова, Мария Комподоева уонна Евгений Косин институт преподавателлэринэн үлэлиилэр.

Институт пресс-киһиэ.

МУ “Чурапчинская ЦРБ им. П.Н. Сокольниковой” ИЗВЕЩЕНИЕ

№ 1 от 28 января 2009 г.

о проведении открытого аукциона право заключения муниципального контракта на поставку бесплатных лекарственных средств и изделий медицинского назначения для нужд населения муниципального образования «Чурапчинский улус (район)» в рамках программы дополнительного лекарственного обеспечения

1. Заказчик: МУ “Чурапчинская центральная районная больница им. П.Н. Сокольниковой” Почтовый адрес: 678670, РС(Я), с. Чурапчы, ул. К-Маркса №1 т/факс 41-312

2. Организатор торгов: Единная комиссия по размещению заказов. Почтовый адрес: 678670, РС(Я), с. Чурапчы, ул. К-Маркса 1, 8-(41151)-42-669, т/факс 8-(41151)-41-312, официальный сайт omedichurapchojchugarsakha.ru.

3. Контактное лицо: Номтохолов Сергей Серафимович

4. Источники финансирования: Бюджет МО «Чурапчинского улуса (района)» на 2009 год

5. Предмет аукциона: поставка лекарственных средств и изделий медицинского назначения.

6. Место и сроки (периоды) поставок: РС(Я), Чурапчинский улус, с. Чурапчы, период поставок - ежедневно. До 31.12.2009 г.

7. Форма, сроки и порядок оплаты: авансовый платеж до 30%, по мере поступления средств, в пределах годового лимита.

8. Начальная (максимальная) цена контракта (цена лота):

Лот №1 - 117431 российских рублей

Лот №2 - 373765 российских рублей

Лот №3 - 443479 российских рублей

Лот №4 - 776869 российских рублей

Лот №5 - 983967 российских рублей

Лот №6 - 390897 российских рублей

Лот №7 - 313583 российских рублей

Лот №8 - 600089 российских рублей

9. Дата начала подачи заявок на участие в аукционе: 31 января 2009 г., по адресу организатора торгов, с 09 ч. 00 - до 18 ч. 00 м.

10. Дата окончания приема заявок: 20 февраля 2009 г. в 10 ч. 00 м. местного времени, по адресу организатора торгов.

11. Место, дата и время проведения аукциона: 10 марта 2009 года, 10 ч. 00 м. местного времени по адресу: 678670, Республика Саха (Я), Чурапчинский улус, с. Чурапчы, ул. Карла Маркса 1.

А.И. КОРКИН,

главный врач МУ “Чурапчинская ЦРБ им. П.Н. Сокольниковой”.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

“Чурапчы” ТХПК генеральной директорун, Саха Республикатын Тыатын хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитин, “Россия бастың дьаһа” икки томнаах энциклопедия-кинигэбэ кирибит ытыктыыр салайааччыбытын **НОГОВИЦЫН Андрей Тимофеевичи** “Россия тыатын хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ” аат инэрлибитинэн астына, уорз, киэн тутта эбэрдэбитин тиэрдэбит!

Андрей Тимофеевич, Эн 14 сылтан ардук кэмнэ эт-үүт комбинатыгар, кооперативка түбүктээх үлэ үөһүгэр сырыттын. Ыарахантан толлубат дьобуруунан, саҕаны айар толкуйгунан тыа хаһаайыстыбатын астыыр-уөлүүр салаатын саталлаахтык салайаһын. Бородууксууа аһаанын элбэтиигэ, таачыстыбатын түлсүрүөҕэ саҕаттан саҥа технологиялары баһылаан киэн Россия, республика бастыһыгар баһыйдыҥ, кооператив үлэтин сарсынны күнүгэ бигэ эрэллээтин.

Эйиэхэ алмаасты кытаанах доруобуйаны, төрөөбүт-үөскээбит Чурапчы түһүгэр өссө да үлэлээ-хамсаа, ай-тут диэн алгыбыт. Бэһэһээнтин бэлэстээх, бүгүндүн түмүктээх, сарсынны сарыаллаах буоллун!

Эбэрдэни кытта “Чурапчы” кооператив бырабылыанньата уонна бары үлэһиттэрэ.

Россия Журналистарын союһун чилиэнэ, СР культуратын туйгуна, "Гражданской килбиэн" бэллэ хаһаайына Гаврил Гаврильевич Попов 60 сааһа

Тохсуһу 30 күнэ - биһиги тэрилтэни атавар туруоран, уларыттыһытэриһи аастыт үтүөкэннээх киһибит, сатабыллаах салайааччы Россия Журналистарын союһун чилиэнэ, СР культуратын туйгуна, "Гражданской килбиэн" бэллэ хаһаайына Гаврил Гаврильевич Попов төрөөбүт күнэ. Баара буоллар быһыл 60 сааһын томточчу туолдуо эбит. "Сага олох" редакционнай - издательскай холбоһугу салайа олон 2004 сыл ахсынньы ыйыгар күн сириттэн соһуччу барбыта. Бүтүгүнү күннэ аастыт кэмнэри арыһан көрдөххө, Гаврил Гаврильевич салайааччы уонна киһи быһыытынан бу орто дойдуга элбэх үтүөкэннээх дьыалалары огорон аастыт эбит.

киирэр үбү түмэн сагалы хайыханы көрдөөн барбыта. Республика улуустарыттан аан магнай офсетнай бэчээккэ, компьютернай системаҕа киирэн "Сага олох" редакционнай-издательскай холбоһуга сага кэм ирдэбиллэрин баһылаан барбыта.

рильевич бары общественнай уонна государственнай тэрэһиннэргэ актыыбынайдык кыттыра. Баһылык сэбиэтин чилиэнэ буолан, кини тыла ылыннарыйлааҕа, эппит санаата кэскиллээҕэ. Табаарыс быһыытынан орто дойдуга үөһэттэн айдаран кэлбит

биһиэхэ улахан суолталаах. Гаврил Гаврильевич туһунан элбэх киһи үтүө санаалаах, улахан сыанабылы биэрэллэр. Саха Республикатын Правительствотын Председателе Егор Афанасьевич Борисов: "Гаврил Гаврильевич Саха

туһунара" үлэһиттээҕэ, чугас табаарыһа, биһир дойдуну И.И.Яковлев олоҕо табактык суруйан турар: "Дьылда Хаан Гаврильевич уонна олоҕо аһаабатах эбит. Ол эһэлэри дьон өйдүтэр-санаатыгар суола-ниһэ хаалар дьонуннаах олоҕу олон

САИДЫҒА ОЛУК УУРБУТ КИҢИБИТ

1995 сыл. Бүтүн дойду экономикага саараннаан, баттык маһыгар өйөнөн-убанан турар кэмгэр Гаврил Гаврильевич Попов "Сага олох" хаһыат редакциятыгар редакторунан ананан кэлбитэ. Оччолорго улуус типографията туспа тэрилтэ быһыытынан үлэлиирэ. Бу сылларга кризис улаханник бүрүүкээбитэ, хамнас хастыы эмэ ыйынан хойутуура, улуус тэрилталарин кыамтата кыра этэ. Сахааһынан олонор типография тэрилтэтэ бу сылларга улахан охсууну ылбыта, ис-күүс элбээбитэ.

Ол курдук, 2001 сыллаахха офсетнай бэчээт массынната кэлэн турбута. Бу аныгы кэм массынната хаһыаты атын сирэйдээбитэ, журналистар үлэлэрин олох атын таһымна таһаарбыта.

Гаврил Гаврильевич уопутун атын улуустар иллэ хабан, байаларыгар холбоһуктары тэрийэн барбытара. Ол курдук, Горнай уонна Уус-Алдан улуустара Чурапчы уопуттан үүнэн-сайдан ололор. Атын улуустар редакциялара хаһыаттарын сыһыа бэйэлэрэ бэчээттиргэ киирэн эрэллэр.

киһи диэтэххэ, арааһа, сыһыспыт буолуо. Ол курдук, чугас дьонугар, доһотторугар итин сыһыаннааҕа, үтүө сүбэни эдэр да, саастаах да дьонго түнгэтэн дьону олоххо сырдык, үрдүк суолтаны биэрэллэригэр угуйара. Кинини кытта араас тизмэҕэ барытыгар кэпсэтэн киһи дуоһуйуу ыллара. Мин бэйэм быыс булларбын эрэ аҕа табаарыһым диин киирэн элбэҕи сүбэлэтэrim Гаврил Гаврильевич талаана суруйуу уонна салайыы эйгаларинэн мугурдаммата. П.М.Решетников аатынан Чурапчытааҕы народ-

Экскурсия коллективинан биһирэ.

Гаврил Гаврильевич салайар редакцията эмизэ бу кэм ыгытынан олоноро. Былыргылыы массыннаҕа бэчээттээн хаһыат тахсарын ситиһи аныгы олох ирдэбиллэригэр ыраадынан эппиэттээбэтэ. Дьиз-уот даҕаны кырааһа. Сага салайааччы хонтуоратыгар салһаһын туугуну ыттан, редакция дьизитин кэнэтэн, журналистар үлэлиир усуллубуйалара биллэрдик түпсубута. Бу кэмнэ үлэһиттэргэ эбии өйбүл буолуо диин маһаһын үлэлэтэ сылдыбытара. Маһаһын теһо да кылгас кэмнэ үлэлэтэр, коллектив күннээҕи олоҕун биллэрдик чэпчэппитэ.

Москваттан ыалдьыт Д.А.Борисовы кытта көрсүһүү.

Гаврил Гаврильевич редакция уонна типография биһир сыаллаах тэрилталар буолалларынан, холбоһолоро наадатын, тустуһунан үлэлииллэрэ хайаларыгар да охсуулаарын өйдөөбүтэ. Оччолорго редакциялары уонна типографиялары "Сахаполиграфиздат" тэрилтэ салайара, генеральной директорунан И.Ф.Михальчук үлэлиирэ. Салалта мистэтигэр кэлэн муһнахтаан, сүбөлөһи, быһаарсыы түмүгэр 1997 сыл балаһан ыйыгар республикага аан магнайынан холбоһук тэриллэр. Ити курдук, икки тэрилтэ биһир холбоһук буолан үлэлээн-хамсаан бараллар. Саҕалааһын ырахан этэ, ол эрээри ис кыабы таба туһанан экономическай өрүт лаһа түпсубута. Журналистар уонна полиграфистар биһир санаанан үлэлииллэрэ хаһыат хаачыстыбата уонна ис хоһоно түпсуутугар тириэрдэбитэ.

Кини сүдү үлэтэ, оччотооҕу дойду үрдүнэн бүрүүкээн турар кризис кэмгэр, улахан хорсун быһыыга тэннээх этэ. Ичкини өтө көрөн, тэрилтэ сайдар суолун тобулуу эмизэ салайааччы улахан талааныттан тахсар. Ити сыллартан саҕалаан аныгы технологиялары производство туһаныы сыллата киирэн иһэрэ тэрилтэ бигэ туруктааҕар, коллектив сөптөөх сахааһынан хаачылан былааны толорууга үлэлэһэригэр олук уурара. Хаһыатчыттар бу сайдыыттан туора турбакка, бары корреспонденттар туспа компьютерданнар. Бу үтүө саҕалааһын Чурапчыттан саҕаламмыта билигин биһигини үөрдэр, кизн туттан туран үлэрэ кынаттыр.

Гаврил Гаврильевич салайааччы быһыытынан үлэһиттэригэр улахан апаратытаттааҕа. Хас биһирдигилин кыһалгаларын өтө көрөн көмөлөһө сатыыра үлэһит киһиэхэ үтүө өйдөбүлү хаалларара. Аны улуус иһигэр Гаврил Гав-

най театр биһир сүрүн артыһын быһыытынан биллэр. Күүстээх уобарастары биэрэринэн солбуллубат артыыс этэ. Кинини кытта биһиргэ оонньообут дьон актыыларынан, оруолугар кириитигэр, тылы үөрэтигэ бэйэтэ таһыччы суолталаан ылсара, ыарырыһаппакка эрэ ылыннан иһэрэ.

Гаврил Гаврильевич иллээх-эйэлээх дьизэ кэргэн аҕата этэ. Кини кэргэнэ Варвара Дмитриевна сахалыы улахан культуралаах, кизн биллилээх киһи. Бу орто дойдуга кинилэр курдук сөп түбөһүгэр кэргэниилэр аҕыах буолуохтара. Олохторун ымыылара, сүрэхтэрин чыычаахтара үс оҕоломмуттара. Оҕолор үтүөкэн үлэһит буолулар. Ийэлэрэ Варвара Дмитриевна билигин Сангаарга уолугар сиэнэрин көрөн олонор. Кэмттэн кэмгэр редакция сонуннарын телефоннаан истэ-билэ сылдыра биһиэхэ ордук күндү. Чугас киһибит этэннэ үлэли, үүнэ-сайда турарытыттан үөрэрэ

сирин дьиннээх патриота, дьыала киһитэ, уопуттаах хаһаайыстыбаныйык, эрэллээх доһор этэ", - диин ахтыбыта.

Саха сирин Бэчээккэ, телевидениенэн уонна радионан биэрингэ департаментын салайааччыта Ф.П.Пестряков маныйк ахтар: "Гаврил Гаврильевич улуус хаһыатын саамай уустук кэмнэ салайан кэлбитин туһунан чорботон бэлэтиибин. Кини, дьэ, маныйк кэмнэ үлэлээн бу орто дойдуга олоҕун түмүктээбитэ, буйун курдук, тигинэччи үлэли сылдьан охтубута. Үлэтигэр ис

ааста. Бу дойдуга сылдыарбыт тухары сүрэхпитигэр дууһабытыгар баар кини туһунан сырдык өйдөбүллэр өлбөөдүйүөхтэрэ суоҕа".

Гаврил Гаврильевич саҕалаабыт дьыалата салһанар. Тэрилтэтэ сыллата үүнэр-сайдар, үлэлиир кыаҕа эбиллэн иһэр. Салайааччыбыт аатын ааттар сыйлан "Сага олох" редакционнай-издательскай холбоһук сага дьизитигэр кини аатын иһэрэн "Хаһыат дьизэ" диин ааттаан үлэрэ, кыайыыларга кынаттанарбыт буоллар табыһастаах буолуо этэ.

Офсетнай массынна кэлэн турууга.

сүрүттэн кыһаллара, куруутун саҕаны олоххо киллэрэргэ дьулуһара. Үтүс сыралынан "Сага олох" хаһыат республика бастың хаһыатынан ааттана сылдыбыта. Хаһыат сурутааччыта элбөүгүн биһир бастакынан буолбута. Улуустар хаһыаттарын редактордарын ортотугар Гаврил Гаврильевич биһир бас-көс киһилэрэ этэ, улахан ытыктабылынан

Дьонун саҕалааччыбыт аата иһэн араҕаччы, кэскили түстүүргэ холобуру буола туруо диин эрэнэбит. Аастыт кэмнэри арыһан көрдөххө, үтүмэн үтүө үлэ барбыт, билигин сайдыыта олук уурулуубут эбит.

АЗАХАРОВ,
"Сага олох" РИХ ГҮ редактор-директора.

БЭЛЭМНЭНИИ САБАЛАННА

Быйыл сайын Бүлүү куоратыгар ыгыттыахтаах ХҮП-с "Манчаары ооньуулар" саха национальнай көрүннэригэр күрэхтэһингэ Чурапчы улуунун хамаандатын бэлэмнээһингэ, тэрийингэ комиссия председатели, улуус Муһуһаары председатели Василий Василий Гуляевы көрсөн бэлэмнэни хайдах баран эрэрин туһуластыбыт.

Манчаары ооньуулар

дьонун-сэргэтин түмүү киирэр. Улууһунан бүтүүн туруулаһыа эрэ ситиһи кэлэрин дьоммут өйдүөхтөрө дөй саньыбыт. Урукку өттүгэр "Манчаары ооньуулар" билистээх мэхэттэти туһа илэк этибит. Быйыл бу ситиһи билистэ хатылаар, спортивнай Чурапчы аатын өрө тутар сорук турар. Комиссия хаста да муһахтаата. Дьоксуоскайа биир дойдулаахтарбытын кытары көрсөн сүбэлэстибит. Киһилэр материалнай, моральнай дараы көмөнү оҕорорго бэлэмнэр. Нэһиликтэригэр күрэхтэһи графика оҕоһуллубута. Тохсуһууга пирыны аныыта чемпионат буолла. Сүүстэи тахса спортсмен кыттылыа ылыта үөртэ, спартакиадага ситиһилээхтик кыттарбытыгар арады үөскэттэ.

- Бу ооньууларга кыттарга элбэх харчы наада буолара биллэр. Үбүлээһин өттүгэр туох былаһнаахха кыттыт?

- Бүлүү куорат билистэһэн ыраарынан транспортнай ороскуока, спортсменнары тэрийэргэ, аһатыага, кыттыларыага, о д а элбэх харчы туттулуора. Ороскуока смета оҕоһулан, улуус Муһуһаары сессиятыгар билэргэнэ. Ол эрэри ити үл, биллэн турар, бары тэрэхтэһингэ тийбэт. Ойон спонсордари көрдүүбүт. Бу сылта аһаан олунуу 7 күлүгэр "Маарысчаан" ТРС телемарафон ытыага. Өбөөтүлэр тэрийтэлэргэн, биирдиккөн дараы дьон өттүгэн биллэр. Холубур, улууспутугар спорт, чуолаан бокса сайдылытар улалэспит, улуус боксага федерациятын бөгүттээх председатели Семен Иванович Никитин спортсменнары ситиһилээхтик кытталларыгар эрэни, аларан туран 10

тыл солк биирдэ. Үбү ороскуоттаһыа хонтуруулдуур комиссия тэрийилэ.

- Күрэхтэһинлэр хаһык көрүнүгэ ытыттылаахтарай?

- 10 көрүнүгэ күөн көрсүһүү буолуога. Орто саастаахтары таһынан сорох көрүнүгэ ветераннар, эдэрдэр кыттыахтара. Хаһаарыга орто саастаахтарга 55 кг, 62 кг, 70 кг, 80 кг, 80 кг үөһэ, ветераннарга 60 кг, 70 кг, 70 кг үөһэ тустуохтара. Итинтэн 6 бастык көрдөрүү аачека кыттылаага. Пирыны аныыта күрэхтэһи орто саастаахтарга 56 кг, 65 кг, 70 кг, 75 кг, 80 кг, 90 кг, 90 кг үөһэ, ветераннарга 70 кг, 80 кг, 80 кг үөһэ буолуога. Загнета-7. Чапчык атлетикага эр дьонго 100 м, 200 м, 800 м, 1500 м, 5000 м, 10000 м, ветеран эр киһи 5000 м, дыахталлар 3000 м сүүрүөхтэра. Национальнай ыстанылытарга орто саастаахтар, ветераннар 12 туска, эдэрдэр 8 туска күрэхтэһингэра. Бу көрүнүгэ эрдэ квалификациянай (сүүмэрдир) күрэхтэһинлэр ытыттылаахтара. Мас тардыһыага орто саастаахтарга 56 кг, 62 кг, 68 кг, 74 кг, 82 кг, 90 кг, 90 кг үөһэ, ветераннарга 65 кг, 75 кг, 85 кг, 85 кг үөһэ, дыахталларга 50 кг, 56 кг, 62 кг, 68 кг, 74 кг, 82 кг, 82 кг үөһэ ытыттылаага. Итинтэн орто саастаахтарга 5 ачат, ветераннарга 2 ачат, дыахталларга 4 ачат аарыллыага. Эр дьонго уоһаа дыахталларга многоборьега күрэхтэһи ытыттылаага. Эр дьонго көрүнүгэ - таһы көтөҕүү, кулун тардыы, үс төгүл үс, тутум эрпир, сүүрүү. Дыахталларга - ыраагы ыстаныы, таас быраагыта, сүүрүү. Хотугу многоборьега эр дьонор, дыахталлар "түргэн наарта", аркааны быраагы" көрүнүгэра көрсүөхтэра. Мэ-

гоборьега кыайылаах хамаанда бу үс көрүнү түмүгүнэн быһаарыллыага. Оһуна ытылаа 3 эр киһи, 3 дыахтар күрэхтэһингэ. Спортнага (тэрийилсэн күөкөтөһө) 3 эр киһи кыттар. Буудыһан "Улар" көрүнүгэ ытылаа 1 эр киһи, 1 дыахтар кыттыахтара. Ат сүүрдүүтө 1600 м, 2400 м, 3200 м дистанцияларга ытыттылаага. Ойон бары көрүнүгэ ачат биирэр спортсменнарбыт ахсааннара 52 буолуога.

Спортивнай күрэхтэһинлэри таһынан "Национальнай көрүнүгэ бастык улуустаагы федерация", "Национальнай көрүнүгэригэр дьарыктаныага бастык улуустаагы спортивнай комитет", "Национальнай көрүнүгэри сайыннарыага сага хайысхалары кыллэри" номинацияларга көрүү-конкурс ытыттылаага.

- Бэлэмнэни үлэ хамаанда дьарыга хайдарыт?

- Бары көрүнүгэ федерациялар көмүө бэлэмнэни үлэ ытыттылар. Сүүмэрдир хамаандага көрөр кыахтаах спортсменнарбыт анал графиканан дьарыктана сылдьаллар. Хамаанда саастаага бүтэһиттээхтик быһаарылла илгитинэн, кыттыах кыттыахтаахтарын билигин эгэр кыаһы суох.

"Манчаары ооньуулар" күрэхтэһин түмүгэр кэлэр спартакиада ытыттылаахтаах улууһун хамаандатыгар былаах туттарылыага. Билин хамаандабыт ивөөлү күөһгэ сылдьан, аһыккы "Манчаары ооньуулар" Чурапчы улуунугар ытыттылар былаары күөкөһи көтөҕөхтүт дьон эрэниэра.

Алексей СЛЕПЦОВ кэпсэттэ.

Былыргы дьыллар мындааларыгар

УЛУУ ХАЙАЛААР УНУЙ ЭЭННЭРЭ

Биир дойдулаахпыт, суруйааччы Семен Андреевич Попов-Сэмэн Тумат "Оҕо сааһым хонтоҕо" дьин киһигэни суруйбута. Оно сэрим, үлэ ветерана, Мырыла кырдыаһа төрөөбүт-үөскээбит дойдутун кэрэ көстүүтүн кииргэтэр улуу хайаларын туһунан "Үһүэйэн уонна таптат" номогу кэпсээбитин кыллэрбитэ. Мин бэйэм, эмнэ дойдубун ие сүрэхпиттэн себүлүүр кээн туттар, кэрэ айылыатыгар сүгүрүйэр киһи быһыагынан, бу номогу улууһум дьонугар-сэргэтигэр ордук эдэр ыгчакка билиһиннэрэр сыалтан "Сага олох" хаһыакка таһаартарарга быһаарыһым.

Аан ийэ дойду айылыагыттан ыла, аһаарыа устар Амма өрүс кытылыгар Тэйэр Хайа, Көбдөх Хайа, Кыык Хайа уонна Төһүлү Хайата кэккэлээбиттэр. Тэйэр Хайа уонна Көбдөх Хайа күн сирингэр көрөһүнэн тэннээра көстүбөтөх. Кыык Хайа дьин көрөр харахтарын дьүккэтэ, көтүрэр тинтэригэр мийлэтэ буолбут суос-сөрүлөх кыаһаахтара күн-түүн ситэн, кээргэйэн, имин хаана кэһэн, толугу мааны суһуога долгулдууйан, тупсан торолууйан испит. Ийэтэ Тэйэр Хайа, аһата Көбдөх Хайа кыыстарын көрөкөрө сүрэхтэрэ үөрөр, үтүө дьылданы ыралана эрэйэр, күүтөр эбиттэр. Киһилэр ыксаарыгар бу кэмгэ кыайыас-хотугас, турбут-олорбут, эдэр-кээн дьин бэйлээх, күүстээхкэ холбоһоһох, быһыага быһыа-лаах, кэнэ майгылаах Төһүлү Хайата ылаһастыт.

олбут сүрэххит ытарҕата оҕоһутун, көмүс бүүбөйүгүн, тырымнылар чыаһааххытын Кыык Хайаны сүрөһи себүлээн, хоолдуктаах бэйэм хонкуйан, сүһүөхтөөх бэйэм сүгүрүйэн, үс бараа күлүккүтүгэр үнэн тураммын, саллар сааһым, үлүгэр үйэм тухары кыык өрүгүт атаһын аһынан чыс кутуйары сүүрдүүм суога, үрүт өттүгөн үрүн чыаһаары көтүттэриэм суога, сүбөһитин холбуур, дьыһа көрдөһөр тэннээх дөһөр оностуом этэ. Оҕоһут санаатын эһиниттэн ордук ким билэ, табатык тойоннуо буоллаҕай? Төһүлү Хайата ытыттарар дьин этэн көрбөккүт ээ", - дьин көрдөһөр-ааттаһар. Үгүс сылларга бүтүйдүн иһингэр илдьэ сылдьыбыт санаатын аһар. Хоруй күүтэн тахсар күн сарданатын одуулаһа улда хаан сөбөрөтүн кылларон кыллалын турар. Көбдөх Хайа Тэйэр Хайа аһынын сүбөлөһэ оҕолоругар Кыык Хайага тийбэллэр. Кэрэ бэйлээһингэ Кыык Хайа өссө тупсан, кээргэйэн, сирэйэ-хаһа сардаан, күүстэйэн-нүскайан, оһуруо таасты аралыһан көрсөр. Туох кэрэ кэпсээһингэ кэлбиттэригэр туһулаһар. Ийэлээх аһата оҕолорун майгытын билэр буоланнар соруутарын бөрт ыраарыһан эриттэн этэлэр. Кыык Хайа бу кэмгэ ордук

улуутуйан, хотун хаан кээбэ киирэн олорон таһаастаммыт түнө курдук араһастыһан туос иһит тигээри кыттылыһанан кырдыа олороро эһигэ үһү. Кыык Хайа Төһүлү Хайата көргөн ыһыттарынын иһтөөт, туох иһингэ эһигэ буолла, кэрэ сөбөрөтэ уорастыа кыһыһан, тымтан барбыт. "Төһүлү Хайата сүгүн-саһын олорбокко өссө мийгин тэннээх дөһөр оностуон баһарыттаах эбит дьин. Ким баһас мийгэ туһунан тэннээх буолуой? Ким мий биллэрлэрим. Бэйлээһи, таллан таас оройун таба тыйаннарым буолдуи", - дьит өрө тымыта түһээт, көтөр улахан кытылык буута кыттылыһанан быраһан кыһарыһага ийэлээх аһатын үрдүлэригэр уһууран тийэһи майгык эрэ быһыһаһыа дьин көһүлпээкэ турар Төһүлү Хайатын таллан таас оройун сирэйэ-халты түһэр. Төһүлү Хайата соһуйбут оһунулар үөһүн таһаарат Аммань үрдүгүн оһубутун бэйэтэ дараһы билбээтэ хаалар.

Тэйэр Хайа Көбдөх Хайалаһан Кыык Хайа бу майгытыттан сүрдээһин соһуйаллар, хомойоллор. Ийэтэ Тэйэр Хайа кыһыһар кыһыһар: "Күн сирин көрөһүн иһтирмийт кыык өрм майгылаах үтүөтэ буолуо, саһа кээһитин саһаарыһан санаалаах-соргулаах дьин саныырым. Олус дьин хомойдум. Төһүлү Хайата эһиһэ туһунан тийбэт үһү? Уһун буруону уһаарыһат төһөһө тардан эдэрэ. Ааранан мийгин кыттылыһан дьитиһи сыстыт. Итинчэһитэр эн туһун тупса, мин туһум тупса буолуохтун, тухса аһаммыһыгыт да олордохтут дьин. Аһы аһааһыһан дьин ымманыйбат, ийэлээһин дьин иһтээһингэ буол. Ити мин бүтэһиттээх тыһым", - дьит. Тэйэр Хайа кыһыһытан хоргутан, хомойон үйэ-саас тухары көһсүнэн буолан, соһуруу дьэки эргиллэн, Аммань өрө хайыһан олорунан кэһистит.

Төһүлү Хайата буоллаһыа соһуйбутун оһунугар төһүгөн баһарытаах. Тыһын ыһыһарбаһаһыттан олус дьин хомойон, ылаан-соһоһон сардаһомут. Ким бэйлээх тустаах хараһын ууттуттан, оһөр табыллыбатаах улуу кутурҕаныттан Төһүлү күөлэ дьин күөл үөскээбитэ үһү. Буолар буолбутун кэһэ биирдэ улуу иһтээһин оһорбутун өйдөөн, Кыык Хайа улугуа куттаммыт, мээһитигэр кэһиннэн чинэриһэн урукку оһунтан тэһин билэбит дьин буолар. Ол иһтээһингэ күһүн ыла, үһүэйэн этэриһэн, Төһүлү Хайата Кыык Хайа баһар тэннээһин булуога, онно мин туора түспүт аатырыһам дьин кэһин санаа булуммут. Онтон ыла Төһүлү Хайата Туолума үрөһи үөһүгэр, Тэйэр Хайага тус бэйэтин аһатын-саһатын биллэри-мэри үйэ-саас тухары саһарга быһаарыһам дьин уонна ким да билбөлөһөн хара тыа сийин ортотугар суос-сөрүтөһүн күн бүгүнүгэр дьэри бүтэй иһтээһингэ соһуйтун, таллан таас оройо иһтээһин олорор үһү. Үһүэйэн "Оҕо сааһым хонтоҕо" (Сэмэн Тумат) кыһыттан бэйлээһингэр А.ЕМАКАРОВ

Доруобуйа харыстабыла

КӨНҮЛ ТАПТАЛ АРГЫСТАРА

Венерическэй ыарыылар тула кэпсэтин биллэни үйэбэ олус сытыырааһа. Тобо? Тобо диэтэхха, олохтоох нэһилигиниэхэ ыарыы арааһа элбэхтэ булдулан, кэлэр кэччээри бычакка кутталы үөскэттэ. Көнүл таптал аргыстарынан ааттаммыт араас ыарыылар сылдыһыһыттан, стадията улааттарына бытовоей малтан эмие сыстыппаннарынан биллэллэр. Ыарыы ордук көрсүүдэринтэн, биир күшкээх сылдыһыһыттан тарҕанар. Сутуйааччы эн доруобуйа туһунан санаабат, киниэхэ быһата хооньобуу эрэ наада. Онон сэрэхтээх буолар, бэйэни харыстанар араас ньымалары туһанын.

"Венерическэй ыарыылар" дигэн термин грек тыһыттан төрүттээх, Венера дигэн таптал тагаратын аатыттан таһаарбыттар. Венерическэй ыарыылар "Сифилис", "Шанкр", "Гонорея", "Негонококковай уретриттар" дигэн ааттарга, стадияларга араасаллар. Саха дьоно бэйэбит даҕаны айылдаттан сирин, кыбылтаннаан омук буоларбытынан кэин туттубакка эрдэттэн көрдөрүнөрбит наада. Эссе-симптомтин ааһан ыарыыбытын аажыбакка, "ити ааһа, бу үтүөрүө", - дии сылдьан уһатан-кэнтэн иһэр идэ-дэхпит. Онон ыарыыны улаатыннарбакка, сайыннарбакка бэйэ эрөйдөммөт, чугас дьону сутуйбат туһугар тутатына көрдөрүнэр, эмтэнэр наада.

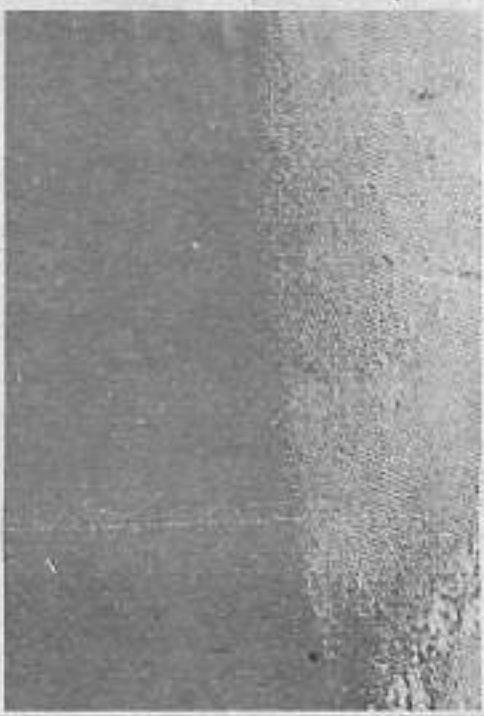
риэхтээх. Сифилис хабан баран атын ыарыыны эмтэнээри антибиотик иһэ сылдьар буолуохха, ыарыы быһымыэни сөп. Ол курдук, 10-80 күннэ дьэри биллибэтэ сайдар кыахтаах.

Бастакы период. Бу кэмгэ ыарыах төбөтө, сүһүөктөрө, былчынгара ордук түүннэри ыалдьар буолар. Кини сэмнэти суох буолар, этии температурата 39-40 ыраадыска тиийэр. Бу иккүнэ пуховой органга эрозия эбэтэр язва тахсар, иккүнэ "шанкр" дигэн ааттыллар. Бу иккүн бастаан утаа быраас тыһыттарына ыалдыбат. Диаметра 2-5 мм-төн 40 мм тиийэ улаатыан сөп. Шанкр улаатыт стадиятын "баланит", "балановстит", "воспалительный фимоз", "парафимоз", "гангренизация", "фагеденизм" дигэн ааттыллар. Бу кэмгэ шанкр иһэр, улаатар, тас өттө иригэлээх буолан көстөр.

Иккүн период. Бу кэмгэ ыарыах сифилиска сыстыбыта 9-10 нэдиэлэттэн

савдалар. Период 3-5 сылга дьэри үһүөк сөп. Бу кэмгэ түөскө, иккүн овалынай быһылаах, орусобай өгнөөх, харыдыбат сифилистическэй разеол тахсыан сөп. Онтон павулезной сифилиска айах иһинэр, ытыска, түөскө баастар тахаллар. Бу стадията кини баттара, кыһамана, хааһа түһөр. Ыарыахтар ордук түүн үһүөктөрө кыһар, ыалдьар.

Үһүс период. Бу ордук хаас да сылы быһа элгэмээкэ сылдьар ыарыахтарга көстөр. Манна сифилис туох баар кини тыһынаах органын, тириини,

сүһүөктөрү быһа сирт. Ону таһынан кэин элиэстэй обочолотуу бааллар.

Сифилистэй ыалдыбыт иһэ ыарыыны ортугар таһаарыан сөп. Ыарыы өрү иһэ иһинэр сырыттарына кини иһэ өлөрөр кыахтаах эбэтэр сайдыбатах өрү төрүүр.

Шанкр

Ыарыы инкубационнай кэме 1-5 күн. Тирингэ бэстэнэ курдук сылдыбыт баас 2-3 күнүнэн язва буолар. Быһылыт суох язва иккүннөрүө, улаатай иригэтиһэр. Кини этии температурат урдук буолар.

Гонорея

Гонорея сылдыһылаатан бөккүлөр. Гонорея кини иһинэр органын элиэстэй обочолотуулан толуктар. Гонореяны иһэн көрүтүтэ араараллар: ыарыах ыалдыбыта 2 ый буолларына сибидэй гонорея уонна хроническай гонорея. Ыарыах аналлыһар толуктоо баар буолларына элгэтин саруланар. Ыарыах сотору-сотору ыарылаахтык иһинэр буолар. Половой орган иһэр, бааллар, выделение кэлэр.

Негонококковай уретрит

Бу ыарыы инфекцияларынан хламидия, трихомонад, уреоплазма буолаллар. Бу ыарыы гонорейга тэҥнээхтээх, сайдар кэме үһүн. Хламидиозка 20-30 хонук, уреоплазмага 15-20 күн, трихомоналка 10-14 хонук сайдан биллэр. Ыарыах иригэнэн иһинэрүөт ыалдьар, эмие сотору-сотору тахсан кинэр, сыттаах выделение кэлэр. Ону таһынан половой орган кыһыйар, аһыйар, ыалдьар. Эр кини ыарыы улахан стадиятагар иһин кыһыйан туһуат, эрэдията олус ыарылаах буолар, ону тэҥэ сперма хааннырыан да сөп. Эр кини бу ыарыыттан сизгэтэрэн простатитынан ыалдьар.

Онон, эдэр ыччат, сэрэхтээх буолуе доруобуйабытын харыстаан, кэлэр нэс киллэти сатаан!

Литалина АДАМОВА

Урдуйа: 1. Сифилис иккүн периода, 2. Сифилис үһүс периода.

Сифилис

Сифилис хроническай инфекционнай ыарыы буолар. Бу ыарыы сылдыһыттан, күн аайы туттар малтан-салтан (тисе суунар щетка, шюеска...) тарҕанар уонна төрөгөр өрүр (врожденный сифилис) бэриллэн сөп. Эр эмтэммэккэ сырыттаха, туох баар бари ортанары хабан ыарыы эмтэнитиэ бөрүмэт буолар. Сифилис ыарыытын билэргэ анамнестическай, клиническай, лабораторнай анализ туттарыахха наада. Онон половой органга баас тахсыбыт буолларына тута бырааска көрдөрөн, анализ туттарыахха наада. Түмүтэ отрицательнай да буолларына анализы иккүннээн туттарар ордук, тоҕо диэтэхкэ ыарыы бастакы 3-4 нэдиэлэ устата биллэммэн сөп.

Ыарыыны хабыйттан "инкубационнай период" саваланар. Ортугунан 3-4 нэдиэлэ иһинэн ыарыы бэйэтин биллэ-

Эн саастыылаабын

"ХОТУГУ СУЛУС" ОБО ТЕЛЕРАДИОАКАДЕМИЯТА

"Хотугу сулус" өрү телерадиоакадемия номогу ахсыс сылын ситиһилээхтик үлэтир. Академияны республикабыт бастакы президеэ М.Е.Николаев төрүттээбитэ. Биллэни директорунан Т.А.Гоголева үлэтир.

Академия үс турууна ыгытыллар. Бастакы тур. "Родной мой край", манна тохсунньу уонна балаһан ыйын 5 күнүөрүттэн 20 күнүөрүт дьэри орлор мууһуустан Сахабыт сирин историтын, улуу дьону туһунан лекция истэбит. Иккүнэ тур "Россия - матушка моя", манна кэин иккүнэ Россия куораттарынан сылдыбыт. Үһүс тур "Мировая цивилизация", манна Скандинавия, Корея, Кытай, Япония уонна да атын араас дойдуларга сылдыбыт, элбэри билэбит-көрөбүт.

"Хотугу сулус" өрү кини быһыытынан, ой-санаа өттүнэн сайдарыгар олус туһалаах. Орлор суруналыыс идэтигэр холонобут уонна Сахабыт сирин араас муунукарыттан олус элбэх дөррөдөнөбүт. Саха көрдөрүнүтүннэрэр хампаанья үлэтигэр, республика кэин туттар, ол курдук Ю.В.Заболовы, А.Н.Ким-Кимэни, Ф.В.Габилееваны, М.Д.Гулаевы, Георгий Балакшина, Леонид Спиридоновы уода историтыны дьону кытта көрсөбүт. Көрсүүнү "Саха" НККК үлэтигэр уопуттарын уластаттар. Ону таһынан быһыл республикабыт бастык орлоро мустан СР Президеэ В.А.Штыров Саха дьылдаары бырааһыһылар сыһыар чыска тиксипитим. "Хотугу сулус", "Муус хайа", "Седьмое небо" сыһыалыт кыһинэрүтэр сылдьан дуоһунан-астынан, сыһыанан кэлбиттэ.

Мин "Хотугу сулус" өрү телерадиоакадемияда дьарыктанан суруналыыс идэтин туһунан элбэри биллим, иһинбөккө бэйэм санаабын этэргэ үөрөнүм, үгүс элбэх дөррөттөрүттүм. Түтүһүнэн туһанан, учууталбар М.Е.Ванина, күн сирин көрдөрбүт төрөһүттэрбэр улахан махтабын тиэрдибим.

Сайыыта НОВГОРОВОДА, Болтонго орто оскуолатын 8-с кылааһын үөрэнээччигэ

КОНТРАГЫНАН СУЛУУСПА - ҮЛЭ МИЭСТЭТЭ

Биллэни кэмгэ үлэ-хамнас проблемата олус сытыытык турара кистэл буолбатах. Улуусар киниэригэр бирданыһан эмит үлэ миэстэтэ тахсар буолларына халыт уочарат. Онон эдэр ыччат эмие тэбиллэн хаалар. Ол түбөлүгү Чуралчы-Таатта байыаннай комиссариата ыччаттарга бэйэни көрдөрөн, үлэ миэстэти булунарга кыах биэрэр.

Армиятан кэлбит үгүс ыччат үөрэхкэ кыһыйан кинирбэт, үлэ булбат. Биччат үс-түөрт сыл үлэ киниэстэти суох сылдьар түбөлүгэ сэдэх буолбатах. Очотугар бу өрү кэлэн пенсияга тахсарыгар охсуулаах буолар. Биччат үлэ көрдөһө сатаан баран туту да эригэрбэт куорат эгэр талаһар.

18-35 саастарыгар дьэри армияга сулууспаалабыт, сууттамматах, дьэ көргөһүт баалаһаннаһыттан тутулуга суох ыччаттары армияга контрастнай сулууспага ыгыттар. Бастакы контракт үс сылга олоһуллар.

Мантан ыччат туту сууһэри? Бастаан туран, үлэ ыстааһа аарыттар, кырата суох хамнастанар, дьонутар көмөлөһөр кыахтанар, социальнай пакетынан толору туһанар, сулууспалыт кэмизиргэр таһаһыан, өлөрөр сиринэн босхо хааччылытар, 20 сылынан урдук пенсияга тахсар, пенсияга тахсыалларыгар Россия хантык бадарар муунутар олохсуйар кыахтанар.

Көстөрүн курдук, иһинки олохторутар билэ эрэллээх буолаллар.

Биллэни Чуралчы-Таатта байыаннай комиссариата мантык маастары сулууспага ыгыттар:

26331 б/ч, Амур уобалаһын Екатеринбург бөһүөлгө
45142 б/ч, ЕАО Бабетово сэлэһиньэтэ.
86383, 863736/ч, Приморскэй кыраай Барановка бөһүөлгө.
51460 б/ч, Хабаровскэй куорат.
35256 б/ч, Приморскэй кыраай Сергеевск сэлэһиньэтэ.

Интерсидиттэбит дьэ Чуралчы-Таатта оройуонунан байыаннай комиссариаттар кэлэн биллэр:

Адырыһыт: Ытык-Күөд сэлэһиньэтэ, Сифрон уулусса 17 №-лэх дьэни Чуралчы-Таатта оройуонунан байыаннай комиссариата, телефон 8-411-52-42-975.

МАНЫ БИЛЭБИТ ДУО?

Эһэм Гаврил Дмитриевич сурумуут дьэниһиттэн бэлэтээһиннэр:

- Халыт хаар дьыл-1859 с.
- Улахан уу дьыл-1884 с.
- Мангайгы буюна ыарыыта-1651 с.
- Хара буюна-1781 с.
- Улахан суг дьыл-1872 с.
- Куор ыарыы-1914 с.
- Спаанка ыарыы-1926 с.
- Телеграмма остуулата турбута-1908 с.

Таһаралар:

- Оройуоспа-тохсунньу 7 күнэ
- Баһылайан таһара-тохсунньу 14 күнэ
- Кириньэһиньэ-тохсунньу 19 күнэ
- Мангайгы Охонкоһойон-тохсунньу 31 күнэ
- Иккүн Охонкоһойон-олуһуу 12 күнэ
- Үһүс Охонкоһойон-олуһуу 24 күнэ
- Быларгытаһайан-муус устар 7 күнэ
- Дьөгүөрүт таһара-ыам ыйын 6 күнэ
- Дьырымнирхон-ыам ыйын 14 күнэ
- Сааскы Ньукуола (сыл тахсыбыт таһара)-ыам ыйын 22 күнэ
- Саар Костокүүһүн (сайыылаан тахсар таһара)-бес ыйын 3 күнэ
- Ботуруоп-от ыйын 12 күнэ
- Борокуотуйан-от ыйын 21 күнэ
- Ылдыһыл (хаһыат түһөр)-атырдыах ыйын 2 күнэ
- Бастакы Спаанан-атырдыах ыйын 12 күнэ
- Иккүн Спаанан-атырдыах ыйын 14 күнэ
- Үһүс Спаанан-атырдыах ыйын 28 күнэ
- Сэмэнэн таһара-балаһан ыйын 14 күнэ
- Бокуруоп таһара (сүөһү от сир, кыһытты хонук аарыллар)-алтыһын 14 күнэ
- Дьогриев таһара-сэтинньи 14 күнэ
- Мэхэллэй таһара-сэтинньи 21 күнэ
- Кыһытты Ньукуола (Стирдыэһэн таһара)-ахсыһын 25 күнэ.

Ана ТАРАБУКИНА,

Мугудай орто оскуолатын 11-с кылааһын үөрэнээччигэ

ОРТ 1-й канал

РТР 2-й канал

Спорт 3-й канал

НВК 4-й канал

Понедельник, 2 февраля	Вторник, 3 февраля	Среда, 4 февраля	Четверг, 5 февраля	Пятница, 6 февраля	Суббота, 7 февраля	Воскресенье, 8 февраля
05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00 00.30 Новости 09.05 Малахов + 10.20 Модный приговор 11.20 Контрольная закупка 12.20 Т/с "Агент национальной безопасности" 13.20, 04.30 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Т/с "Огонь любви" 16.10 Давай поженимся! 17.00 Федеральный судья 18.20 Жди меня 19.10 Т/с "След" 20.00 Т/с "Жаркий лед" 21.00 Время 21.30 Т/с "Широка река" 22.30 Д/ф "Клан" 23.30 Познер 00.50 Гени и злодеи 01.20 Х/ф "Обыкновенный преступник" 02.50 Х/ф "Давно умерший"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости 09.05 Малахов + 10.20 Модный приговор 11.20 Контрольная закупка 12.20 Т/с "Агент национальной безопасности" 13.20, 04.30 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Т/с "Огонь любви" 16.10 Давай поженимся! 17.00 Федеральный судья 18.20 Пусть говорят 19.10 Т/с "След" 20.00 Т/с "Жаркий лед" 21.00 Время 21.30 Т/с "Широка река" 22.30 Д/ф "Вместе навсегда" 23.50 Х/ф "Знахарь" 01.50 Х/ф "Невеста" 03.50 Д/ф "Чудом спасенные"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости 09.05 Малахов + 10.20 Модный приговор 11.20 Контрольная закупка 12.20 Т/с "Агент национальной безопасности" 13.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Т/с "Огонь любви" 16.10 Давай поженимся! 17.00 Федеральный судья 18.20 Пусть говорят 19.10 Т/с "След" 20.00 Т/с "Жаркий лед" 21.00 Время 21.30 Т/с "Широка река" 22.30 Д/ф "Сергей Мартинсон: Комический злодей" 23.50 Х/ф "Дикая граница" 01.40 Х/ф "Черная зависть" 03.20 Х/ф "Танцы улиц"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости 09.05 Малахов + 10.20 Модный приговор 11.20 Контрольная закупка 12.20 Т/с "Агент национальной безопасности" 13.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Т/с "Огонь любви" 16.10 Давай поженимся! 17.00 Федеральный судья 18.20 Пусть говорят 19.10 Т/с "След" 20.00 Т/с "Жаркий лед" 21.00 Время 21.30 Т/с "Широка река" 22.30 Человек и закон 23.50 Судите сами 00.50 Д/ф "Волны стая" 01.30 Х/ф "Один неверный ход" 03.10 Х/ф "Три: Эскорт"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости 09.05 Малахов + 10.20 Модный приговор 11.20 Контрольная закупка 12.20 Т/с "Агент национальной безопасности" 13.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Т/с "Огонь любви" 16.10 Давай поженимся! 17.00 Федеральный судья 18.20 Пусть говорят 19.00 Пола чудес 20.00 Т/с "Жаркий лед" 21.00 Время 21.30 Т/с "Широка река" 22.30 Принят комедиантов 00.20 Х/ф "Смерть супермена" 02.20 Х/ф "Укрощение строптивой" 04.20 Х/ф "Жестокие игры-3"	06.00, 18.00 Новости 06.10 Х/ф "Вертикаль" 07.30 Ирак, гармонь, любовь 08.10 Мультфильм 09.00 Слово пастыря 09.20 Здоровье 10.10 Смак 10.50 Д/ф "Комический злодей" 12.10 Ералаш 12.30 Х/ф "Особенности национальной охоты" 14.00 Михаил Задорнов: "Этот безумный мир" 15.20 Х/ф "Иагой" 18.10 Кто хочет стать миллионером? 19.10, 21.20 Юбилейный вечер Юрия Николаева 21.00 Время 22.30 Проектор перископа 23.00 Х/ф "Соумастик" 01.10 Европейский хоккейный тур. 03.10 Х/ф "Лунатики" 04.40 Т/с "Акула" 05.20 Детективы	06.00, 18.00 Новости 06.10 Х/ф "Большой капкан, или Соло для кошки при полной луне" 07.50 Служу Отчизне! 08.20 Мультфильм 09.10 Умницы и умники 10.10 Непутевые заметки 10.30 Пона все дома 11.20 Фазенда 12.20 Д/ф "Карнавал судьбы Ирины Муравьевой" 13.20 Х/ф "Ж.911" 15.10 Д/ф "Люди-фенмены" 16.10, 18.10 Новые песни о главном 19.00 Х/ф "Мой осенний блюз" 21.00 Время 22.00 Последний герой 23.10 Х/ф "Дежавю" 01.20 Европейский хоккейный тур. 03.20 Х/ф "Рожденный в песках" 04.10 Т/с "Акула"
05.00 Доброе утро, Россия! 08.55 Д/ф "Гвардия. Мы были простыми смертными" 09.50 Т/с "Карамболь" 10.45, 17.55 Дежурная часть 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 11.30, 14.20, 17.30 Вести-Московская область 11.50 Мультфильм 12.05 Т/с "Бандитский Петербург" 14.40 Т/с "Ваша честь" 15.35 Суд идет 16.30 Т/с "Кулагин и партнеры" 18.10 Т/с "Однажды будет любовь" 19.05 Т/с "Кармелита. Цыганская страсть" 20.30 Вести-Москва 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Откройте, милиция!" 22.45 Дежурный по стране 23.45 Вестит 00.05 Х/ф "Шары ярости"	05.00 Доброе утро, Россия! 08.55 Д/ф "Я пришел дать вам сказку. Ефим Честников" 09.50 Т/с "Карамболь" 10.45, 17.55 Дежурная часть 11.00, 20.00 Вести 11.30, 14.20, 17.30 Вести-Московская область 11.50 Мультфильм 12.05 Т/с "Бандитский Петербург" 14.40 Т/с "Ваша честь" 15.35 Суд идет 16.30 Т/с "Кулагин и партнеры" 18.10 Т/с "Однажды будет любовь" 19.05 Т/с "Кармелита. Цыганская страсть" 20.30 Вести-Москва 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Откройте, милиция!" 22.50 Д/ф "Трафик. Трагедию зовут коаксил" 23.45 Вестит 00.05 Х/ф "Состояние сердца" 01.45 Горячая десятка	05.00 Доброе утро, Россия! 08.55 Д/ф "Александр Магров. Правда о подвиге" 09.50 Т/с "Карамболь" 10.45, 17.55 Дежурная часть 11.00, 20.00 Вести 11.30, 14.20, 17.30 Вести-Московская область 11.50 Мультфильм 12.05 Т/с "Бандитский Петербург" 14.40 Т/с "Ваша честь" 15.35 Суд идет 16.30 Т/с "Кулагин и партнеры" 18.10 Т/с "Однажды будет любовь" 19.05 Т/с "Кармелита. Цыганская страсть" 20.30 Вести-Москва 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Откройте, милиция!" 22.50 Д/ф "Территория детства. Либез для взрослых" 23.45 Вестит 00.05 Х/ф "Терри Шитчи"	05.00 Доброе утро, Россия! 08.55 Д/ф Генерал Скобелев" 09.50 Т/с "Карамболь" 10.45, 17.55 Дежурная часть 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 11.30, 14.20, 17.30 Вести-Московская область 11.50 Мультфильм 12.05 Т/с "Бандитский Петербург" 14.40 Т/с "Ваша честь" 15.35 Суд идет 16.30 Т/с "Кулагин и партнеры" 18.10 Т/с "Однажды будет любовь" 19.05 Т/с "Кармелита. Цыганская страсть" 20.30 Вести-Москва 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Откройте, милиция!" 22.50 Д/ф "Птица счастья Николая Гнилока" 23.45 Вестит 00.05 Х/ф "Клют"	05.00 Доброе утро, Россия! 08.55 Мусульмане 09.05 Мой серебряный шар 10.00 Т/с "Карамболь" 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 11.30, 14.20, 17.30 Вести-Московская область 11.50 Мультфильм 12.05 Т/с "Бандитский Петербург" 14.40 Т/с "Ваша честь" 15.35 Суд идет 16.30 Т/с "Кулагин и партнеры" 17.55 Дежурная часть 18.10 Т/с "Однажды будет любовь" 19.05 Т/с "Кармелита. Цыганская страсть" 20.30 Вести-Москва 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Юрмала 22.55 Х/ф "Чертова колесо" 00.30 Х/ф "Убрать Каргера"	05.25 Х/ф "Сосед" 06.50 Вся Россия 07.00 Сельский час 07.30 Диалоги о важных 08.00, 11.00, 14.00 Вести 08.10, 11.10 Вести 08.20 Военная программа 08.45 Субботник 09.20 Мультфильм 09.25 Х/ф "4.0 в пользу Танчики" 11.20 Национальный интерес 12.20 Комната смеха 13.15 Сенат 14.20 Вести-Москва 14.30 Д/ф "Правила самой обаятельной. Ирина Муравьева" 15.20 Х/ф "Самая обаятельная и привлекательная" 16.35 Субботний вечер 18.50, 20.40 Х/ф "Ключи от счастья" 20.00 Вести в субботу 23.20 Х/ф "Пределная глубина" 01.10 Х/ф "Долорес Клейборн"	06.10 Х/ф "Испытательный срок" 07.55 Сам себе режиссер 08.45 Утренняя почта 09.20 Мультфильм 09.35 Анимационный фильм "Победитель" 11.00, 14.00 Вести 11.10 Неделя в городе 11.50 Городак 12.20 Сто к одному 13.15 Парламентский час 14.20 Вести-Москва 14.30 Дежурная часть 14.55 Честный детектив 15.25 Д/ф "Угловосродный человек" 16.30 Х/ф "Искупление" 18.05 Смяться разрешается 20.00 Сестры недели 21.05 Специальный корреспондент 21.35 Х/ф "Синяя борода" 23.30 Х/ф "Поцелуй бабочки" 01.25 Х/ф "Вне закона"
10.50, 21.05 Волейбол. "Матч звезд". Мужчины 12.45, 15.00, 19.05, 23.00, 02.45, 06.10 Вести-спорт 13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом 13.15, 13.55 Мультфильм 13.40 Мастер спорта 14.30 Путь Дракона 15.10 Вести-спорт. 15.15, 10.20 Баскетбол. Чемпионат России. Мужчины. ЦСКА - "Спартак" (Санкт-Петербург) 17.05, 07.45 Футбол. Чемпионат Италии. "Ювентус" - "Кальяри" 19.15 Легкая атлетика. Прокли в высоту 20.15, 06.20 Лыжный спорт. Кубок мира. Масс-старт. Мужчины 20.55 Горные лыжи. Чемпионат мира. 21.10 Баскетбол. НБА. "Нью-Орлеан" - "Голден Стейт Уорриорз" 01.30 Биатлон. Чемпионат мира среди юниоров. Спринг. Мужчины 03.05 Самый сильный человек. Чемпионат мира по силовому экстриму 04.05 Неделя спорта 05.05 Покер клуб 07.10 Хоккей. Обзор Лиги чемпионов 09.35 Летний спорт	12.00, 09.40 Страна спортивная 12.45, 15.00, 19.25, 23.30, 03.15, 06.10 Вести-спорт 13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом 13.15, 13.55 Мультфильм 13.40 Мастер спорта 14.30 Летний спорт 15.10, 22.25 Неделя спорта 16.15 Самый сильный человек. Чемпионат мира по силовому экстриму 17.25, 07.40 Футбол. Чемпионат Италии. "Лацио" - "Милан" 19.35, 06.20 Скоростной участок 20.05, 06.55 Лыжный спорт. Кубок мира. Масс-старт. Мужчины 20.55 Горные лыжи. Чемпионат мира. 21.10 Баскетбол. НБА. "Сан-Антонио" - "Нью-Орлеан" 02.00 Биатлон. Чемпионат мира среди юниоров. Спринг. Женщины 03.35 Горные лыжи. Чемпионат мира. 05.10 Футбол. "Кубок Легенд", Россия - Франция	10.10 Легкая атлетика. "Русская зима" 12.45, 05.55 Вести-спорт 13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом 13.15, 13.55 Мультфильм 13.40 Мастер спорта 14.30 Футбол. Обзор матчей чемпионата Италии 15.10 Горные лыжи. Чемпионат мира. 16.45 Хоккей. Обзор Лиги чемпионов 17.10 Футбол. "Кубок Легенд", Россия - Италия 18.10 Путь Дракона 18.55 Горные лыжи. 21.10, 06.10 Лыжный спорт. Кубок мира. Спринг 22.45 Биатлон. Чемпионат мира среди юниоров 23.55 Волейбол. Чемпионат России. Мужчины. 01.45 Биатлон. Чемпионат мира среди юниоров. Гонка преследования. Женщины 02.50 Горные лыжи. Чемпионат мира. 04.55 Футбол. "Кубок Легенд", Россия - Италия 07.45 Волейбол. Чемпионат России. 09.40 Профессиональный бокс. Бернби Конвелсон (Филиппины) против Адама Каррера (США)	10.45 Футбол. Чемпионат Италии. "Ювентус" - "Кальяри" 12.45, 06.10 Вести-спорт 13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом 13.15, 13.55 Мультфильм 13.40 Мастер спорта 14.30 Скоростной участок 15.25 Горные лыжи. Чемпионат мира. 17.30 Футбол. "Кубок Легенд", Россия - Италия 18.45, 04.20 Точка отрыва 19.25 Волейбол. Чемпионат России. Мужчины. "Динамо" (Москва) - "Локомотив-Белогорье" (Белгород) 21.20, 06.20 Лыжный спорт. Кубок мира. Двухлон. 23.05 Легкая атлетика. Международный турнир "Русская зима" 01.40 Бадминтон. Чемпионат России 03.15 Профессиональный бокс. Мигель Котто 04.50 Футбол. "Кубок Легенд", Финал 07.55, 09.25 Скелетон. Кубок мира. Женщины. Прямая трансляция 08.55 Футбол. Обзор матчей чемпионата Италии	10.45 Футбол. Чемпионат Италии. "Лацио" - "Милан" 12.45, 06.05 Вести-спорт 13.00. Зарядка с чемпионом 13.15, 13.55 Мультфильм 13.40 Мастер спорта 14.30 Точка отрыва 16.50 Футбол. Обзор матчей чемпионата Италии 17.20 Футбол. "Кубок Легенд", Финал 18.55 Горные лыжи. Чемпионат мира. 20.45, 08.25 Лыжный спорт. Кубок мира. 21.55 Горные лыжи. Чемпионат мира. 22.55 Рыбалка с Рыбалка. Слалом. 23.25 Баскетбол. Чемпионат России. Мужчины. "Урал-Грейт" - "Динамо" 01.15 Бадминтон. Чемпионат России 02.25 Хоккей России 03.20 Вести-спорт. 03.25 Горные лыжи. Чемпионат мира. 05.05 Европейский покерный тур 06.20 Бобслей. Кубок мира. 09.30 Баскетбол. НБА. "Нью-Йорк" - "Бостон". Прямая трансляция	12.10 Бобслей. Кубок мира. Женщины 13.00, 06.25 Вести-спорт 13.10 Баскетбол. Чемпионат России. Мужчины. "Урал-Грейт" (Пермь) - "Динамо" (Москва) 15.10, 04.15 Вести-спорт. 15.15, 10.00 Летний спорт 15.45 Будь здоров! 16.15 Бобслей. Кубок мира. Мужчины. Двойня 18.05 Хоккей России 18.55 Горные лыжи. Чемпионат мира. Скоростной слух. Мужчины. 20.25 Каношобный спорт. Чемпионат мира по классическому многоборью. 21.25, 01.45 Теннис. Кубок Федерации. 1/4 финала. Россия - Китай 23.55 Волейбол. Чемпионат России. Мужчины. "Локомотив-Белогорье" (Белгород) - "Искра (Одинцово)" 04.25 Футбол. Чемпионат Италии. "Милан" - "Редзена". 06.35 Регби. Кубок Европейской нации. Португалия - Россия 08.30 Горные лыжи. Чемпионат мира. Скоростной слух. Мужчины	10.30 Баскетбол. НБА. "Даллас" - "Чикаго". Прямая трансляция 13.15, 03.40 Вести-спорт 13.25 Волейбол. Чемпионат России. Мужчины. "Локомотив-Белогорье" - "Искра" 15.10, 04.00 Вести-спорт. Местное время 15.15 Страна спортивная 15.45 Гослото 17.30, 09.45 Бобслей. Кубок мира. Спринг. 19.20 Самый сильный человек. Чемпионат мира по силовому экстриму 20.10 Каношобный спорт. Чемпионат мира по классическому многоборью. Прямая трансляция 21.10, 08.10 Горные лыжи. Чемпионат мира. Скоростной слух. Женщины 22.55 Футбол. Чемпионат Италии. 00.55 Теннис. Кубок Федерации. 1/4 финала. Россия - Китай 05.30 Баскетбол. НБА. "Кливленд" - "Лос-Анджелес Лейкерс". Прямая трансляция
06.45 "Есть такие мужики, а имя их - буровики" 07.00 "Новый день" 17.30 Д/ф "Достопримечательности Уфы" 18.00 "Саха Сирэ - Якутия" 18.20 ДТРА "Полярная звезда: Дневник юнкора" 18.50 "Чижик. ЭКО" 19.30 "Федерация" 20.00 "Улуус" программа кердерер Уюна-Булуутэри филлал 20.30 "Саха Сирэ - Якутия" 21.00 "Сарыал" 21.30 "Дорога дальнейшего развития" (ТВ "Кадр") 22.15 "Умнулубат сулустар": Николай Гоголев	06.40 "Былатыан Ойуунускай төрөөбүтү 115 сылыгар" ("Алмастаскай кыраай" ТРК) 07.00 "Новый день" 17.30 "Умнулубат сулустар": Дарей Слепцова 18.00 "Саха Сирэ - Якутия" 18.20 Танцы народов мира 18.45 "Депуат Севера" (ТРК "Алмазный край") 19.15 "Эргимтэ" 19.30 "Стратегия республики" 20.00 "Улуус" показывает: Олександр филлал 20.30 "Саха Сирэ - Якутия" 21.00 "Тыа сирэ" 21.30 "Умнулубат сулустар": Евдокия Гоголева 22.00 Итоги недели 22.35 "Саха Сирэ - Якутия"	06.40 "Фестиваль КВН в Удачном" 07.00 "Новый день" 17.30 ДТРА "Полярная звезда": Родной мой край 18.00 "Саха Сирэ - Якутия" 18.20 "Дьукагир националнай нэһилэстэ" 18.45 "Социум" 19.30 "Парламентский вестник" 20.00 "Улуус" программа кердерер: Анаабырдааби филлал 20.30 "Саха Сирэ - Якутия" 21.00 "Тыа сирэ" 21.30 "Умнулубат сулустар": Евдокия Гоголева 22.00 Итоги недели 22.35 "Саха Сирэ - Якутия"	06.40 "Сценаря - Виолетта Иванова" ("Бэрдингэс" ТВ) 07.00 "Новый день" 17.30 "Кинэ кыадын иһинэ..." 18.00 "Саха Сирэ - Якутия" 18.20 "Олонхо дойдутун уруйдурут!" ("Нурба" ТВ) 19.00 "Правительственный час" 20.00 "Улуус" показывает: Усть-Майский филлал 20.30 "Саха Сирэ - Якутия" 21.00 "Лин": "От края до края..." Презентация книги Софрона Осипова 21.45 "Реальный шаг" 22.00 "Умнулубат сулустар": Михаил Жирков 22.35 "Саха Сирэ - Якутия"	06.40 "Сергей Заверва-Кыыл Уола алынан музейга..." 07.00 "Новый день" 17.30 "Тыа сирэ" 18.00 "Саха Сирэ - Якутия" 18.20 "Стратегия республики": Интервью Президента РС (Я) по итогам 2008 г. 19.00 "Харак далагар" 20.00 "Улуус" программа кердерер: Сунтаардааби филлал 20.30 "Саха Сирэ - Якутия" 21.00 "Правоведь" 21.30 "Золотые мгновения якутского спорта" 21.40 "Аал-лук нас": Кундаада эба хотун 22.25 "Саха Сирэ - Якутия"	17.00 "Гезэл": "Иккэй хунду анирам" (Евдокия Бонзова) 17.30 "Тарбаакхалтын астыакка" 18.05 "Истат илдат" 19.00 "Муниципалитет" 19.30 "Саха Сирэ. Кинтэн мин" 20.05 "Өркөн өй" күрэк 20.50 "Субботний вечер на НВК" 21.35 "Летная погода Алексея Журавлева" (ТРК "Алмазный край") 21.50 "Сардаана" (по спутниковой системе распространения) 22.20 "Простые истины" 22.50 "Саха Сирэ. Кунтэн кин"	17.00 Телевизионный конкурс "Полярная Звезда" 17.55 "Туннук" 18.25 "Дьукагирдээнэ" 18.50 "Истателэ Якутия" 19.30 "Якутия. День за днем" 20.05 "Реальный шаг" 20.20 К Дню российской науки: "Наука для молодежи" 20.50 Республиканский турнир по бильярдному спорту 21.05 Х/ф "Кордех эһэнэр" 22.25 "Якутия. День за днем"

